

Søkelys på Norges Høyesterett.

Statsvitenskapelige og juridiske perspektiver.

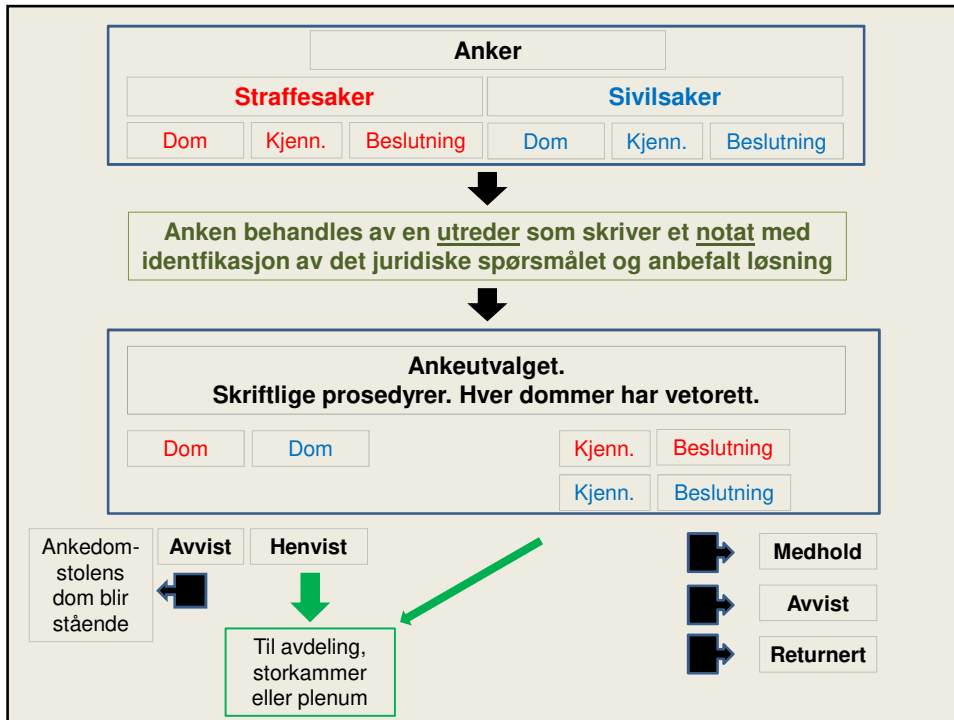
Statsviterkonferansen 2017, Norsk statsvitenskapelig forening.
Fredag 10.november 2017, UiO.

Gunnar Grendstad
Institutt for sammenliknende politikk, UiB.

Fem prinsipper om politikk

1. Aktører har et **mål** med sine handlinger
2. Institusjonelle **regler** påvirker utfallene.
3. Politikk er **kollektive** handlinger der deltakere konkurrerer, forhandler og samarbeider.
4. Politiske **utfall** er et resultat av individuelle mål, institusjonelle regler og kollektiv atferd.
5. Fortiden og **historien** påvirker utfall i dag.

Lowi, T. J., et al. (2017). *American Government. Power and Purpose* (14th ed.): W.W.Norton.

Hvordan er Høyesterett 'politisk'?

- **Systemiske:**
  1. Autoritativ fordeling av ressurser
  2. Brukes av aktører for å oppnå resultater
  3. Avgjørelsene har konsekvenser for andre aktører
- **Dommer-individuelle:**
  4. Spør om og argumenterer for ulike løsninger
  5. Vurderer en sak ut fra konsekvenser
  6. Vurderinger forankret i skjønn, verdier, ideologi

Hodder-Williams, R. 1992. "Six notions of 'political' and the United States Supreme Court." *British Journal of Political Science* 22 (1):1–20.

Perspektiver på dommeratferd

1. Den juridiske modellen
2. Holdningsmodellen
3. Arbeidsmarkedsmodellen
4. Den strategiske modellen

Bowen's advarsel

- "any general statement on judicial behavior 'must be qualified to mean that this holds for *these judges, in these cases, at this point in time*'".

«Bowen's caveat» (1965), in Pinello 1995:24 & Friedman 2006:271; italics added). Pinello, D. (1995). *The Impact of Judicial-Selection Method on State-Supreme-Court Policy: Innovation, Reaction, and Atrophy*. Westport, CT: Greenwood Press. Friedman, B. (2006). Taking Law Seriously. *Perspectives on Politics*, 4(2), 261-276. italics added.

Statsvennlighet 1963-2013

Fixed effects	B	Std.err	p
<u>Dommere:</u>			
• Lovavdelingen	.35*	.196	0.071
• Riksadvokat	.78**	.313	0.012
• Jussprofessor	- 0.97***	.356	0.007
• Justitiarius	- 0.87**	.420	0.038
• Konstituert	1.37**	.571	0.016
<u>Avdeling:</u>			
• Lovavdel. flertall	1.16*	.648	0.072
• Regj.adv. flertall	1.48*	.810	0.067
<u>Saksnivå:</u>			
• Staten anker	- 1.71***	.622	0.006

Grendstad G. et al.. 2015. "Statsvennlighet i Norges Høyesterett 1963-2013." *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, 31(4), 305-332. Koeffisientene viser effektene som log-odds. Positive koeffisienter – votering for staten.

Økonomisk votering (1963-2012)

Fixed effects	B	Std.err	p
<u>Dommere:</u>			
• DNA-utnevnt	.47***	.155	0.003
• Jussprofessor	- 1.22***	.283	0.000
• Riksadvokat	.43*	.256	0.096
• Senioritet	- 0.20*	.011	0.067
<u>Avdeling:</u>			
• DNA-flertall	.97	.592	0.102
• Kvinne flertall	- 2.07**	.982	0.035
<u>Saksnivå:</u>			
• Offentlig anke	- 4.35***	.509	0.000
• Uenighet	- 2.42***	.495	0.000

Skiple, J.K. et al.. 2016. "Supreme Court Justices' Economic Behavior. A Multi-Level Model Analysis." *Scandinavian Political Studies* 39 (1):73-94. Koeffisientene viser effektene som log-odds. Positive koeffisienter votering for offentlig part.

Økonomisk votering (1991-2011)

Fixed effects	B	Std.err	p
<u>Dommere:</u>			
• Lovavdeling	.61*	.311	0.051
• Privat praksis	- 0.63*	.362	0.085
• Alder	.49*	.026	0.063
• Justitiarius	- 1.71**	.775	0.028
• Erfaring	- 0.06**	.028	0.044
<u>Avdeling:</u>			
• Lovavdel. flertall	1.52**	.720	0.035
• Kvinner flertall	- 3.59***	1.15	0.002
<u>Saksnivå:</u>			
• Offentlig anke	- 3.62***	.729	0.000
• Medium Øk rel.	2.43**	.947	0.010
<u>Tid</u>			
• 1991-1995	- 3.26***	1.063	0.002
• 1996-2000	-1.48*	.898	0.099

Skiple, J. K. (2015). Ei konkret vurdering i kvart enkelt tilfelle. Ein fleimivåanalyse av økonomisk stemmegiving i Høyesterett i tidsrommet 1991-2011. *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, 31(4), 278-304. Koeff. viser effektene som log-odds; positive verdier for offentlig part.

